

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino. Reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 2312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1:50 Din. Članstvo „Pov UJU—Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglaševanje in reklamne novice vseh vrst je plačati po ceniku od petit vrste. Inzeratni davek po-sebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Depolitizacija učiteljstva.*

Narodna prosveta je obče dobro vseh, zato bi za njo morale skrbeti vse politične stranke. Nedotakljiva in sveta bi morala biti vsem, ne samo šola, temveč tudi njeni delavci — učitelji naroda! Nikakor pa, da jo poedinci ali poedine politične stranke izkoristijo v svoje strankarske svrhe.

Toda nobena stroka državnih uradnikov — izvzemši upravnih in političnih — ni v toliki meri služila v politično-strankarske svrhe v naši državi, kakor učiteljstvo. To je tudi razumljivo!

Politične stranke črpajo pri nas politično silo iz kmétskega dela naroda, a učitelji so — ker so v neposrednem stiku z njim — najprikladnejše oporišče za politično agitacijo v narodu. Poedine politične stranke zahtevajo, da so učitelji njihovi politični ekspozenti v selu. A oni — ker jim je razbita noga, da bi na podlagi svojih učnih uspehov in šolskega dela prišli do boljšega mesta — postajajo pod silo razmer priganjanci političnih strank. Za nje delajo; za nje se izpostavljajo, a pri političnih izpremembah se to maščuje.

Očito je, da pri takih razmerah mora nazadovati in propadati prosveta sama. Potrebno je iz tega ozira urediti pravne odnose učiteljstva tako — posebno z ozirom na premeščanja — da premeščanje na boljše mesto ne bo odvisno od ničesar drugega, kakor edino od strokovne sposobnosti in uspeha učnega delovanja učitelja. Vsak politično-strankarski vpliv v tem pogledu mora biti onemogočen! Premeščanje učitelja na boljše mesto je pravzaprav edina dobrina za učitelja, zato je to zadevo treba osobito vzeti v obzir pri ustvarjanju novega šolskega zakona, in ne dopustiti ne okenca, kaj šele kaka vrata, za politične vplive. Potrebno je, da se postavi učitelje izven dosegljivosti in območja političarjev. To mora biti deviza našega šolskega zakonodajstva in naše prosvetne uprave. Depolitizacija prosvetnih delavcev v popolnem smislu te besede!

Za vsake normalne možnosti, ki niso otrovane s partizanstvom, mora biti pravo strašilo misel na tkzv. »partijski ključ« v pogledu nameščanja državnih uslužbencev. To je specijalni izum državne uprave na Balkanu; to je monstrum nasproti obliki modernega kulturnega napredka, nad katerim se mora zgrazati upravna znanost zapada. Bodočnost — nadejamo se, da tudi pri nas — bo s čudom pomišljala na partijski ključ. Sprejemanje »partijskega ključa« v prosvetni administraciji za nadzorniško službo — ker si ga je za učiteljsko službo nemogoče

* Dr. Sigmund Čajkovac, narodni poslanik (KDK), profesor viš. ped. šole v Zagrebu, bivši načelnik v min. prosvete (pod St. Radičem) je priobčil v »Napredku« zanimivo razpravo o naši prosvetni upravi. Ker se načelno razprava sklada s stališčem, ki ga je zastopal »Učit. Tov.«, bomo v odlomkih njegova uvaževanja vredna izvajanja ponastisnili.

zamisliti — bi upropastilo v kratkem času popolnoma osnovno šolstvo.

Pa še vedno se, na žalost, deluje in dela na to, da se nadzorniki zamenjujejo in novi nameščajo, toda ne na podlagi pedagoških in upravnih sposobnosti, nego po partijski pripadnosti!

Politična premeščanja učiteljstva, razrešavanja in penzioniranja šolskih nadzornikov na podlagi partijskih vplivov so vzrok, da

Občni zbor Slovenske Šolske Matice.

Na velikonočno sredo dne 4. aprila t. l. se je vršil na I. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani po treh letih zopet občni zbor.

Z vprašanjem Slov. Šolske Matice se je pečala že pokrajinska skupščina pov. UJU v Kranju, ki je zavzela sledeče stališče: »Delegacija smatra za uspešno delovanje S. Š. M. potrebno, da se pravila preosnujejo v tem smislu, da bo ves odbor bival na sedežu društva ali v taki bližini, da se lahko redno udeležuje sej, ker si drugače programatičnega izvrševanja njene naloge ne moremo predstavljati.«

Mnoga naša društva so tudi na svojih zborovanjih razpravljala o Slov. Šolski Matici in zavzela stališče.

Za prejembo pravil je treba navzočnosti nad polovico članov, kar bi značilo pri 2355 članih 1178 članov. Poverjeništvo je za tega delja vztrajalo zgolj na zahtevi, da naj bodo člani čim bližje skupaj ter da dobi agilen odbor, ki bo dal garancijo za širše delo in združitev vsega pedagoškega dela v enotni organizaciji.

Popolnoma tendenciozno so bile razširjene vesti, da se hoče Matico ubiti in prenesti sedež v Maribor. (Dosedaj sta bila tudi predsednik in tajnik iz Maribora!)

Občni zbor je otvoril predsednik narodni poslanik dr. Lj. Pivko, tajniško poročilo je podal tajnik prof. dr. Makso Kovarčič, blagajniško pa blagajnik Pavel Plesničar.

V debati so se oglasili univ. prof. dr. K. Ozvald, ki je izrazil bojazn, da ne ve, če pomeni sedanja kriza v Matici pot navzdol ali navzgor; izrazil je tudi pomisleke proti »prenosu Slov. Šolske Matice v Maribor« in proti Pedagoški centrali. Dr. Žgeč je razvil program Pedagoške centrale.

Ker je predsednik izrazil željo, naj se sedaj ne debatira o dveh strujah pedagog. stremeljenja pri nas, ker to nima direktne zveze z občnim zborom, je izostala nadaljna debata.

Pred prehodom k volitvam, je podal poverjenik Škulj sledečo izjavo:

Z ozirom na važnost današnjih volitev pa tudi na govornico, da se pripravljajo boji dveh skupin, od katerih hoče vsaka z majorizacijo druge doseči izvolitev svoje liste, podajam v imenu ljubljanskega poverjenikstva UJU, kojega člani tvorijo večino članstava S. Š. M., sledečo izjavo:

V S. Š. M. vidimo ono važno kulturno ustanovo, ki je predvsem poklicana, da postane skupno torišče pedagoško-didaktičnega,

osnovno šolstvo v državi v kvalitativnem pogledu ne napreduje, pač pa nazaduje.

Kdor želi dobro osnovni prosveti v naši državi, ta mora stremeti za tem, da se depolitizirajo prosvetni delavci — učitelji.

Njihova osebna politična svoboda, kot državljana, naj ostane nedotakljiva; na njihovo prosvetno in administrativno delo ne sme imeti nikakega vpliva, niti njihovo in ne tuje strankarsko politično prepričanje.

tako znanstvenega kot praktičnega dela slovenskega učiteljstva in združi na širokem programu, izključujočem vsak ekskluzivizem, vse kategorije učiteljstva cele Slovenije k skupnemu delu za splošno slovenskega šolstva in vzgojstva. Hočemo, da postane S. Š. M. ugledna predstaviteljica vsega slovenskega šolstva in da se jo kot tako na vseh mestih in vseh javnosti uvažuje. Zato hočemo, da so tudi v odboru poleg osnovnošolskega učiteljstva, kot najjačje skupine, zastopane vse glavne kategorije učiteljstva. Merodajna bodi za izvolitev zgolj strokovna usposobljenost.

Odlučno bi morali odkloniti vsako igranje ene skupine ali smeri napram drugi, pa tudi vsako namero po neki mehanični pojmovani reciprociteti deliti mandate po oblastih. Ne poznamo tu kranjskega ali štajerskega, pa tudi ne ljubljanskega ali mariborskega učiteljstva, ampak samo slovensko. Težišče matičnega delovanja bodi tam, kjer so najboljše pogoji zanj.

Iz zgolj stvarnih razlogov se moramo izreči za to, da biva večina odbornikov čim bližje vkup, in se tako omogoči redko shajanje k sejam, brez katerega si programatičnega delovanja predstavljati ne moremo. Ako uvažujemo ta moment, nimamo vzroka spreminjati status quo-a glede števila mandatov v obeh oblastih. Maribor je prednjačil po inicijativnem, praktičnem pedagoškem delu in je tudi težišče Matičnega dela bilo vedno tam; Ljubljana pa kot sedež najvišjih znanstvenih zavodov ostane središče znanstvenega raziskavanja in je treba to pri se stavi Matičnega odbora uvaževati.

To so zrela stališča, s katerih želimo, da se novi odbor sestavi. Naša želja je, da se doseže sporazum glede sestave kandidatne liste itd.

Predloženi sta bili dve listi, iz katerih se je sestavila kompromisna lista. Izvoljeni so:

Odborniki: Dr. Poljanec Leopold iz Maribora, dr. Karel Ozvald iz Ljubljane, Senko vič Matija iz Maribora, dr. Žgeč Franjo iz Maribora, Plesničar Pavel iz Ljubljane, Osterc Anton iz Maribora, Gabršek Fran iz Ljubljane, Zavašnik Albina iz Viča pri Ljubljani, Šilih Gustav iz Celja. Namestniki: Tomažič Ivan iz Maribora, dr. Dolar Simon iz Kranja, Kukovec Eliza iz Šmarja. Pregledovalca računov: Mazi Vilko in Flere Fran, oba iz Ljubljane.

Proti tej listi je glasovalo 13 navzočih, pa ne iz kakega deklaratičnega ali antidekla-

Kaj se godi?

Za živčno bolehnje je najprimernejše službeno mesto — Maribor. Učiteljska abiturientka Jovčič Bruna je lansko leto dobila svoje prvo službeno mesto pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Je to večji kraj v lepih Slov. goricah, kjer je 7 razredov osnovne šole ob glavni cesti, oddaljen dobro uro od Ormoža. Nekega lepega dne pa pride iz Beograda v Maribor prošnja te mlade tovarišice, v kateri prosi iz zdravstvenih ozirov za premostitev v Maribor, ali vsaj v njegovo neposredno bližino. O prošnji se je bilo treba izjaviti pristojni oblasti. Oblast je uveljavila postopek, da more dognati resničnost v prošnji navedenih podatkov. Obenem pa je seveda morala uvesti napram njej disciplinsko postopanje v smislu odloka min. prosvete P. br. 17562 od 26. 12. 1927 ter v smislu raznih prejšnjih odlokov, ki zahtevajo uradno pot vlog uslužbencev na oblast po čl. 93 čin. zak.

In kaj se je zgodilo? Poizvedbe so dognale, da službeni kraj docela odgovarja zdravstvenemu stanju posilke, ki boleha na živcih. Bolezni si ni nakopala v državni službi, ampak že prejšnja leta, ko je morala radi nje celo študij prekiniti. Torej ni nikakega vzroka za njeno premostitev. Vse to se je seveda moralo sporočiti v Beograd, obenem se je pa tudi navedlo, da se je proti Jovčič Bruni uvedlo disciplinsko postopanje radi kršitve uradne poti njene vloge.

In Beograd? Je odgovoril: Disciplinski postopek naj se takoj ustavi, ker je direktno pošiljatev njene prošnje povzročil nekdo drugi. Njeni prošnji je pa ugoditi, ker je to želja vplivnih krogov. — Kakšna je pa želja zakona in odredb — to je drugo!

raškega stališča, kakor je poročalo »Jutro«, kar moramo zavrniti. Pričakujemo, da se bo do tudi te difference sčasoma likvidirale.

Od novega odbora pričakujemo, da bo likvidiral vprašanje cepitve že itak skromnih sil na pedagoškem poprišču ter bo razširil svoje delovanje tudi na polja izven izdaje običajnih publikacij. Za tozadevno iniciativno delo ima sedanji odbor danes pogoje za delovnimi silami v Mariboru, ni pa v pravilih nikjer rečeno, da bi za delo, posvetovalno, ne smel pritegniti še drugih v svoj krog. Tudi niso oficijelne seje celotnega odbora vedno potrebne za izvajanje iniciativnega dela, temveč zadošča ožji krog delovne zajednice, ki je poverjen v to.

V tem pogledu učiteljstvo z zaupanjem gleda v sedanji odbor in mu bo dajalo potrebno oporo in podporo.

Nogavice, rokavice, damsko in moško perilo, kravate, čepice, bluže, damske obleke, torbice i. t. d. kupite najceneje pri ŠTERK, nasled.

MILOŠ KARNIČNIK
LJUBLJANA, Stari trg šte. 18.

Termin za Mladinsko Matico poteče 15. t. m. Pošljite naročilnice, da razvidimo naklado!

LISTEK.

Tovarišu Ivanu Bernotu v slovo!

3. aprila smo ga spremili k večnemu počitku na mirovdor k sv. Križu, da se tam odpočije trudo telo.

Pomlad prihaja v deželo in prinaša novo življenje, ki brsti iz spočite zemlje, a ista zemlja je sprejela vase, v svoje naročje, nov tribut, ki ga zahteva neizprosna narava dan na dan od človeštva.

Težka atmosfera je polnila ozračje nad belo Ljubljano in ljubljanskim poljem, nad to lepo pokrajino. S snegom pokriti vrhovi planin so bili zagrnjeni v neprodiren plašč, skozi katerega ni prodril ni eden žarek; ko se je pomikal žalni izprevod po ljubljanskih ulicah izpred hiše žalosti pokojnikovega doma — v Bohoričevi ulici proti sv. Križu. Dolga vrsta dijakov in dijakinj tehniške srednje šole v Ljubljani, kjer je pokojnik daroval na oltar domovine vsa svoja najlepša moška leta v procvit in napredek tega zavoda, je spremljala pokojnika, svojega odličnega vzgojitelja, k večnemu počitku. Celokupen profesorski zbor tehniške srednje šole s svojim direktorjem g. Jožefom Reiserjem na čelu, g. inšpektorjem Mihajlo Preslom, dvornim svetnikom E. Gamlom, mnogimi njegovimi stanovskimi tovariši in tovarišicami, dalje vse osobe Učiteljske tiskarne in knjigarne, zastopniki Grafike in mnogo drugih znancev je priljubljenega Ivana spremilo poslednjič na zadnji poti. Tožna

so bila srca vseh, ki smo stopali pred in za krsto pokojnikov.

Ob odprtem grobu se je v imenu vseh navzočih poslovil od pokojnika njegov stanovski tovariš g. dr. Valentin Rožič, profesor tehniške srednje šole v Ljubljani, s sledečim krasnim govorom:

Dragi, mili tovariš! Spoštovani gospod profesor!

Po težki, hudi hoji si dospel na vrt rajskega miru in večnega pokoja! Oddahni se, prijatelj, kajti trpel si mnogo! Mnogo si trpel, ker si mnogo delal. Z 19. leti si napravil že maturo — zrelostni izpit — za stan in poklic, katerega, kakor latinski rek pravi: še celo bogovi sovražijo, in jaz pristavljam: še celo danes mnogi ljudje skoraj mrzijo in omalovažujejo! Polnih 35 let — od leta 1891. pa do leta 1926. — si bil vzgojitelj, učitelj mladini; prvih 15 let v predvini Gorenjski, prijetni Dolenjski in v zeleni Štajerski. Zadnjih 20 let pa si se z vso ljubeznijo posvetil izobrazbi našega strokovno-obrtnega naraščaja!

Tudi svetovno mesarsko klanje mišičastih teles in zlomljenih src Ti ni prizaneslo s svojo Kalvarijo. Videl si krvavo morijo na štirih frontah: na srbski, rumunski, ruski in soški fronti. Kot navaden vojak — prostak — si gledal od blizu vsa 4 leta krvavo Golgato!

Vrnil si se domov k ljubljani družini! Prinesel si kal bolezní že s seboj. Toda kljub temu si šel takoj na delo — v šolo — med svojo drago Ti mladino. In bil si zopet oblikovalec mladinskih duš in src, bil si izvrsten učitelj svojim narodnim umetnikom: kiparjem, klesarjem, zidarjem itd. A nam

— svojim tovarišem — si bil več: dober, zvest, zanesljiv prijatelj in tovariš ter moder svetovalec! Radi in z užitkom smo poslušali v Tvoji družbi Tvoje modre in resne besede ter nasvete.

Vsaj jaz sem Ti za marsikak dober nasvet v šoli in zunaj šole hvaležen iz srca, kajti Ti nisi bil samo delaven v šoli, temveč tudi zunaj nje. (Pred prevratom je bil načelnik Učiteljske hranilnice in posojilnice.) Celih osem let od prevrata 1918. do svoje krute bolezní si bil predsednik Učiteljske tiskarne — in slovensko učiteljstvo Ti bo na veke hvaležno za Tvoje delo, trud in požrtvovalnost, ki si jo daroval na oltar osamosvojitve in izboljšanja položaja učiteljskega stanja.

Še več.

Bil si ne le vestni, skrbni in delavni predsednik Učiteljske tiskarne, bil si tudi mnogo let marljiv odbornik — blagajnik obeh tiskarskih organizacij »Društva« in »Gremija« tiskarnarjev za Slovenijo — in tako si vneto deloval tudi na polju črne umetnosti. Marsikatera slovenska knjiga je zagledala beli dan v prid slovenske kulture po prevratu le po Tvoji mecenacijski naklonjenosti. Slovenski tiskarnarji in tiskarji pa se Ti danes tukaj ob grobu nemo klanjajo s hvaležnim sreem in Ti ohranijo časten spomin.

Dragi, mili tovariš!

Poslavljam se od Tebe, poslavljam se v imenu cele Tehniške srednje šole, na kateri si 20 let neumorno, vztrajno in smotreno deloval, poslavljam se v imenu celega učiteljskega zbora z g. direktorjem na čelu, poslavljam se v imenu vseh Tvojih bivših in seda-

njih učencev in učenk ter Ti v imenu vseh zakličem: hvala Ti večna za vse, kar si nam dobrega storil. Mi Te ne bomo pozabili.

Ne zapuščaš samo nas, ki smo Te ljubili in spoštovali, temveč zapuščaš tudi svojo nežno deco in skrbno vdovelo soprogo! Težko si se ločil od njih! Kajti skrb Te je morila za njih bodočnost! Toda Tvoj nesmrtni genij je sedaj prost in vodil jih bo tem lažje po pravem, srečnem potu življenja do zopetnega svidenja!

Dovršil si svoje življensko dognanje. Dičile so Ti prelepe lastnosti: bil si kremit, odkrit značaj in velik, a tih delavec na kulturnem in narodnem polju. Toda ena lastnost Te je predvsem krasila: potrpežljivost in vztrajnost. Z njeno pomočjo podprt si nosil pezo življenja stočno v šoli, zunaj šole med vojno, ko si bil preganjan in na fronti — in nazadnje v bolezní. Nosil si možko svojo usodo, dokler Te ni zmagala zadnja ljubica — bela smrt.

Storil si več kot svojo življensko dolžnost, zato počivaj v sladkem miru — zlata, plemenita duša — tih, neznan junak!

Marsikatero oko se je orosilo, saj je sleherno srce vedelo, da je legel v prezgodnji grob mož dela, mož ustvarjanja in udejstvovanja.

Še zadnje slovo! Turobna pesem na grobnica pevskega zbora Grafike je zadonela v težkih akordih preko mirnega pokopališča pod sivo nebo ter izlila vsa čustva poslavlajočih se tovarišev v eno samo tiho bol — slovesa za večno!

Tudi nebo je blagoslovilo ta svečani moment slovesa s par kapljicami vode, a zemlja je sprejela vase enega od dobrih, od

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

INTENZIVNI NAPOR NAŠE ZVEZE, DA SE IZBOLJŠA GMOTNI IN MORALNI POLOŽAJ DRŽ. NAMEŠČENCEV.

II.

Vstavi naj se:

1. kot nov člen: »Ukinja se zakon z dne 25. julija 1926 o izpremembi člena 234. uradniškega zakona o podaljšanju nestalnosti državnih uslužbencev (»Služb. Nov.« br. 172 — XLVIII. z dne 21. julija 1926)«.

Razlog: Manjša mesreča za državo je, ako se podeli stalnost enemu event. ne polnoma kvalificiranemu delu državnega nameščentva, nego ako se vsled političnih priključkov stalno izmenjavajo državni uslužbenci, kar je ogromno škodo kontinuiteti in dobremu opravljanju državne službe.

Dalje naj se vstavi:

2. kot nov člen: »Člen 164. fin. zakona za leto 1927./28. se črta s pristavkom, da velja odločba ministrskega sveta DR br. 107.201 1924 o draginskih dokladah državnih upokojencev in upokojenk tudi za orožnike, upokojene po zakonu z dne 1. aprila 1922;

3. kot nov člen: »V členu 326., točka 1. finančnega zakona za leto 1927./28. se črta besedilo: »... krediti, odobreni s proračunom za te izdatke pa se ne smejo prekoračiti«. — Ministru za finance se naroča, da preskrbi za kritje poviška, nastalega vsled revizije zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, potrebni krediti«.

Razlog: Revizija uradniškega zakona ima le takrat kakšen zmisel, ako se z njo gmotno stanje drž. nameščentva izboljša.

Dalje naj se vstavi:

4. kot nov člen: »Postavke členov 35. in 36. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se zvišujejo petkratno«.

Razlog: Ukinitev stanovanjske zaščite s 1. majem 1928 in dejstvo, da se člen 37. uradniškega zakona glede 10, 20 in 30% zvišanja redne stanarine niti doslej še ni izvršil.

(Dalje prihodnjič.)

Splošne vesti.

VABILO

na sejo širjega sosveta UJU — poverjeništvu Ljubljana, ki se bo vršila 15. aprila 1928 v telovadnici državnega ženskega učiteljskega v Mariboru. Začetek ob 10. uri.

Dnevni red:

1. Otvoritev seje in poročilo poverjenika tov. A. Skulja.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo o delu v odsekih.
5. Naš tisk.
6. Določitev kraja in časa in dnevnega reda pokrajinske skupščine.
7. Predlogi in nasveti okrajnih učiteljskih društev.

Opomba: Predloge in nasvete naj pošljejo okrajna učiteljska društva vsaj tri dni pred sejo. Na seji oddani predlogi se ne bodo upoštevali. Člani širjega sosveta so vsi predstniki okrajnih učiteljskih društev in vsi člani ožjega sosveta.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, dne 4. aprila 1928.

Andrej Skulj, Josip Kobal, poverjenik, tajnik.

— Na zdravstveno-pedagoški kongres v Leipzig, kjer se bo razpravljalo o zdravstveni pedagogiji oziroma na defektno deco, t. j. slepo, gluho, manjdarjeno, sta odšla s pomožne šole v Mariboru tov. Anton Skala, iz Ljubljane pa tov. Anica Lebarjeva.

ličnih naših tovarišev in prijateljev. Njegov duh pa ostane med nami kot vzor, kot vodnik!

Pokojni tovariš Ivan Bernot je bil rojen v Ljubljani 28. januarja 1872, kjer je 15. julija 1891 položil tudi maturo na tukajšnjem učiteljskem. Nato je nastopil prvo službeno mesto isto leto v Radovljici kot začasni učitelj. Leta 1894. je nastopil kot stalni učitelj službo v Srednji vasi. Njegov duh je hrepel kvišku po izobrazbi in popolnosti ter je leta 1895. položil strokovni izpit za meščanske šole iz prirodznanstvene skupine, požeje se iz prve jezikovne skupine. Toda ni se mogel udeleževati v svoji stroki, saj je služboval še nadalje na osnovni šoli v Sv. Križu pri Ljutomeru in kot nadučitelj v Veliki Dolini. Svoje zmožnosti in energijo je pričel šele popolnoma razvijati, ko je leta 1906. nastopil novo mesto na umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani, kjer je deloval nato polnih 20 let. Upokojen je bil 31. decembra 1926, a je svoj zasluženi mir in pokoj užival malo, malo časa.

Vse njegovo življenje je bilo posvečeno organizatoričnemu delu za procvit in prospeh šolstva ter vseh onih institucij, ki so v neposredni zvezi z idealnim učiteljskim stanom. Sedaj uživa mir in pokoj tam, kjer ni viharjev, kjer ni bojev. Spomin nanj pa naj nam bo vodnik, kakšno bodi delo slovenskega vzgojitelja, da vodi do cilja in resničnega uspeha.

Tako delo je najlepši spomenik, ki ga morejo postaviti v svojem srcu vsi oni, ki so šli skozi kovačnico nepozabnega, odkritega tovariša, kremenitega Ivana.

Spomin nanj nam, njegovim tovarišem, ostane trajen in svet!

J. L.

— Na internacionalni kongres v Berlinu so odšli iz mariborske oblasti tovariša Ernest Vranc in Franjo Kavčič, iz ljubljanske pa Stanislav Zagar. Poleg zadnjih objavljenih so odšli iz Beograda tudi tov. Milutin Stančević, Luka Jevremović, Dragiša Mihajlović in Milan Popović. Iz Zagreba je odšel tov. Milan Popović.

— Podeljevanje državljanstva. Kakor poročajo listi je ministristvo notranjih zadev pričelo reševati prošnje za podelitev državljanstva. Odsek za kontraktualce pri poverjeništvu UJU je izdelal celoten seznam in vlogo, ki jo je poverništvo v tej zadevi predložilo notranjemu ministru g. dr. Korošcu. S podelitvijo državljanstva se bo v naši prosvetni upravi lahko znatno izboljšal in stabiliziral položaj, ker bodo kontraktualni učitelji lahko prosili za stalno razpisano službeno mesta. Vse one tovariše, ki dobe državljanstvo opozarjamo, da takoj ob prejemu dekreta vložijo prošnjo za stalnost v državni službi. Podatke dobe v Ročnem katalogu.

— Z. L. v C. premestitev iz III. v VI. razred. »Učiteljski Tovariš« se je že dvakrat pobavil s tem fantom, in sicer v svojima letosnjima štev. 37. in 38. Prosim, gospod urednik, dovolite sedaj pa iz usmiljenja do mene, nesrečnega razbojnika na »modernem« pedagoškem polju, da se pobavi še v tretje. V imenu §§ in pravic učiteljskega zbora imata oba pisca predhodnih zadevnih člančkov v »Učit. Tov.« čisto prav, če jima namreč ni znan historijat te zadeve več kot v toliko, v kolikor ga prinaša predmetna okrožnica. V tem slučaju sem drage volje na razpolago, da ga jima pojasnim v vseh podrobnostih od kraja do konca. Toda stvar je predelikatna in ne spada v javnost; že zaradi tega ne, ker je eno poglavje v zvezi z že izrečeno sodbo ter odobrobo po sodišču. Ko bi pisca vse točno vedela, bi se ne zgražala. Nasprotno, prepričan sem, da bi pozdravila v okrožnici izraženo načelo kot dobro ter umestno, saj napredujemo, hvala Bogu, tudi pri nas v znamenju moderne pedagogike, človekoljubja in poslušnosti. To je ravno, kar je izzvalo predmetno okrožnico in ne kršenje §§ ter pravic učiteljskega zbora. In ni najmanj ne gre tukaj za kake nagrade moralno pokvarjenim učencem, katerim vrhu vsega tudi ni do učenja, temveč gre za vzvišene cilje učiteljskega poklica, da ne zapuste učenci osnovne šole samo z mračnimi spomini. Prihaja mi na misel evangelijski junak, ki je bil toliko in tolikokrat za uho udarjen, v jamo vržen itd. Če torej želi ta gospoda pisca podrobnejših pojasnil, jima jih rad dam, a ne pred forumom javnosti, temveč samo njima ter v kolikor smem in morem z ozirom na paragraf. — Fran Merljak, sreski šolski nadzornik v Logatcu.

— Objava napredovanj v »Učit. Tov.« Z ozirom na zadevne urgence javljamo, da napredovanj ne moremo priobčiti v listu, ker bi zavzela cele kolone, so važna le za dotične poedince, ki itak dobe dekreta o napredovanju. Ako bi ne bila napredovanja avtomatična, bi bilo važneje izstavljati napredovanja javnosti, tako pa pristranosti pri tem biti ne more. To je načelno stališče, ki se ga drži uredništvo in le zaradi prostora ne more priobčevati napredovanj v listu.

— Študijska potovanja učiteljev. Ministar za prosveto je dovolil 1 mesečni študijski dopust Ernestu Vrancu, učitelju v Studenčih pri Mariboru in Franu Kavčiču, šolskemu upravitelju v Šmartnem pri Slovenjgradcu. Oba se udeležita pedagoškega kongresa v Berlinu in bosta obiskala Hamburg, Bremen, Harz, München, Leipzig, Dresden, Prago in Dunaj v svrhu proučevanja osnovnega šolstva. Oblasni odbor mariborske oblasti je to potrebno akcijo v procvit našega šolstva hvalevredno podprl z gmotno podporo v znesku 5000 Din. S tem je pač dokazano, da naša samoprava skrb pošteno tudi za dvig šolstva v prid širšim plaštem našega naroda.

— Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927./28., ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

— Opozorjamo tovariše(ice) na inserat lekarne BAHOVEC, ki jo toplo priporočamo. — Enako naj se tovariše in tovariši ozirajo pri nakupu in naročilih na tvrdke, ki inserirajo v »Učiteljskem Tovarišu«.

— UPRAVA »ZVONČKA« išče 1. in 2. številko »Zvončka« letnika 1926./27. in 1927./28. proti odplačilu. Kdor ju lahko pogreša — naj ju pošlje na upravo UJU — Ljubljana.

— Samo predsodek je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočeri rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnat kave v popolno zadovoljnost. ŽIKO dobite v vsaki trgovini v rdečih zavitkih.

Naporno duševno delo ubija!
Varujte zato živce!
Pijte rženo žitno kavo

ŽIKO.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vzmetin. Predtiskarija
— Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

Mladinska Matica.

MLADINSKA MATICA

prosi vse tovariše in tovariše, da s 15. t. m. zaključijo nabiranje naročnikov ter jih odajo upraviteljem. Upraviteljstva prosimo, da nam čim prej javijo število naročnikov oziroma da nam pošljejo naročilne liste.

Odbor Mladinske Matice mora biti na jasnem glede števila naročnikov v najbližjem času, da ve, koliko izvodov knjig bo moglo tiskati.

Stavili smo rok 15. t. m., ker računamo, da se bodo knjige tiskale več tednov. Ugotoviti moramo sedaj, koliko izvodov bo šlo med mladino. To je nujno potrebno, zato apeliramo na vse, da se ravna po današnjem pozivu.

Mladinska Matica je došla v odločilni stadij: na učiteljstvu je, da stori vse, kar je potrebno, da stopi ustanova v življenje!

Osebnne zadeve.

—i Nameščanja na osnovnih šolah. (Kratice: Stalni upravitelj = 1, upraviteljica = 2, učitelj = 3, učiteljica = 4). V Senovem Ljudmila Hofbek-Kokot (4), v Kastavu Bruno Jurinčič (1), v Kastavu Ante Čiković (3), v Grčaricah Ivan Loser (1), v Sori Andrej Likar (1), v Leskovcu Rudolf Znidaršič (1), v Leskovcu Angela Znidaršič (4), v Škocijanu Jerica Zebrež-Zen (4), v Vačah Ivan Stegovec (1), na III. deški osnovni šoli v Ljubljani Ivan Strekelj (3), v Trbovljah Oskar Mol (3), Trbovlje-Vode Ivana Preželj (4), v Št. Vidu Marija Žirovnik (4), v Cerknici Leopold Hladnik (1).

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana
Sv. Petra cesta 12.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča

Pokret učiteljic.

—ž Za deklisko šolo v Zagorju. (Dopis.) V Zagorju smo pred zgradbo nove šole. Načrtov za ustroj smo imeli že dokaj. Nobeden pa se ni oziral na moderne zahteve vzgoje, t. j. ločitev vzgoje po spolu, dasi so oblasti to že svoj čas zahtevale, kar se je pa zavrnilo z motivacijo, da tega ni mogoče izvesti zaradi pomanjkanja prostorov. Razmere v naši dolini pa živo kličejo po reformi šole v tem smislu. Pri nameščanju učnih oseb se sicer vedno povdarja: »Za industrijske kraje treba moških«. Pozablja pa se pri tem popolnoma na vzgojo ženske mladine, ki je v industrijskih krajih pač vsaj toliko važna, kot vzgoja moške mladine. Naša dolina je v tem oziru unikum, kajti vsi industrijski kraji kakor Trbovlje, Hrastnik, Jesenice itd. imajo že dolgo dobo ločeno šolstvo v samostojne deške in dekliske šole, ki odgovarjajo zahtevam sedanjega časa. Edino primerno za naše razmere je, da se pri zgradbi novega šolskega poslopja ugodni zahtevi časa ter se loči šola na samostojno deško in deklisko. — Ker bo šolsko vprašanje z zgradbo novega poslopja rešeno za dolgo dobo, treba rešiti to v modernem smislu, ki zahteva vzgojo deklek v ženske roke.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— RADEŠKI KROŽEK zbora dne 15. aprila ob 10. uri dopoldne v šoli. Tema: Družboslovje. Delavna šola. — Sklicatelj.

—oio Ekspedicijske prve brošure »O liberalizmu« se ni mogla izvršiti povsod naravnost na sklicatelje krožkov, ker nam takrat še niso bili javljeni niti vsi krožki, niti njihovi sklicatelji. Zato so ponekod dobili predstniki društev primerno število brošur v razdelitev med sklicatelje dotičnega okraja ali pa naravnost članom učiteljskega društva. Zato prosimo vse razdeljevalce skupno poslanih brošur, da nam javijo imena sklicateljev, katerim so oddali brošure in število izročeni izvodov. Pri ekspedicijski druge brošure smo naslovili pa brez izjeme vse pošiljke na sklicatelje krožkov. Brošure se naj torej zdaj razdele povsod samo med člane dotičnega krožka, za katerega je bila pošiljka oddana. To v izogib konfuziji, ki bi lahko nastala, če bi hotel kdo, ki je pri prvi ekspediciji prejel brošure za celo društvo in bi mogoče mislil, da je tudi druga pošiljka doletena v razdelitev vsemu društvu.

—oio Nekoliko statistike. Vsa Slovenija je razdeljena sedaj na 128 krožkov. Od teh stoji 21 popolnoma apatično ob strani in se niso sestali še niti enkrat. Poročajo nam, da so komunikacijske zveze skrajno neugodne, ali da nimajo prostih četrtkov, ali da so krožki neprimerno sestavljeni itd. Ne dvomimo niti najmanj, da so ta poročila točna; trdimo pa, da dobra volja premaga vse ovire, in da bi lahko vsi krožki pokazali na take in slične težkoče. Tudi prehajamo sedaj v boljše vrtime, ki bodo omogočila vsem krožkom, ki so sicer dobre volje, da nadoknadijo zamujeno. Prosim bi pa, da se vsi oni krožki, ki so v resnici preobširni, razdele na manjše,

bolje koncentrirane delovne zajednice. Od ostalih krožkov jih je zborovalo do sedaj 32 samo po enkrat. 75 krožkov se je pa sestalo po dvakrat in tudi še več. (19 po trikrat, 11 po štirikrat, 8 po petkrat, 1 [Ptuj] šestkrat, 1 [Radovljica] devetkrat in Ljubljana osemkrat). Pregled po okrajnih društvih nudi sledečo sliko: Maribor (1 krožek) 0, Kozje (3 kr.) 1 ×; Gornji grad (3 kr.) 1 ×; Murska Sobota (3 kr.) 2 ×; Brežice (5 kr.) 3 ×; Slov. Bistrica (3 kr.) 4 ×; Konjice (5 kr.) 4 ×; Sv. Lenart (4 kr.) 6 ×; Dol. Lendava (3 kr.) 5 ×; Ormož (4 kr.) 5 ×; Savinjsko-Vranksko (2 kr.) 5 ×; Slovenjgradec (3 kr.) 5 ×; Šmarje-Rogatec (2 kr.) 5 ×; Kočevje (3 kr.) 7 ×; Krško (7 kr.) 6 ×; Laško (4 kr.) 6 ×; Kranj (5 kr.) 7 ×; Marenberg (3 kr.) 7 ×; Novo mesto (4 kr.) 7 ×; Ljubljana (1 kr.) 8 ×; Maribor-okolica (6 kr.) 8 ×; Litija (4 kr.) 9 ×; Šoštanj (2 kr.) 9 ×; Kamnik (5 kr.) 11 ×; Ptuj (6 kr.) 11 ×; Črnomelj (5 kr.) 12 ×; Mežica (3 kr.) 12 ×; Radovljica (2 kr.) 14 ×; Ljutomer (5 kr.) 13 ×; Logatec (4 kr.) 14 ×; Celje (7 kr.) 16 ×; Ljubljana-okolica (8 kr.) 23 ×.

Naša gospodarska organizacija.

— Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikt v Ljubljani. Prvi izkaz prispevkov in daril: Zdravko Mikuž z Brezovice 20 Din, učiteljstvo osnovne šole v Dobu 60 Din, Glazela in Mara Ušeničnik, Domžale 80 Din, učiteljstvo v Cerkljah pri Kranju na račun deležev 80 Din, Josip Reichman iz Brežic 100 Din, Vendelin Sadar iz Ljubljane 40 Din, Slava Rogl, učiteljica na gospodinjski šoli 20 Din, Pavla Remic-Vrabič iz Mirne peči 150 Din, Lojze Novak iz Ljubljane 20 Din, Logaško učiteljsko društvo na račun deležev 910 Din, Janja Miklavčičeva iz Kranja 100 Din, Ivan Štefe iz Tržiča 20 Din, Josip Macarol iz Šmartnega 20 Din, Julij Klein, trgovec s steklom v Ljubljani, namesto venca na grob Ivanu Bernotu 500 Din, Mejak Roza s Trebelnega 1 obveznico 7% invest. pesojila a 100 Din; skupaj 2220 Din. — Josip Kobal, blagajnik.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

OBCNI ZBOR PEVSKEGA ZBORA UCIT. UJU. (Konec.)

Odbor je imel 26 sej, na katerih je razpravljal tekoče zadeve: priprave za pevske tečaje, koncerte, pridobivanje novih članov, materialne podpore. Dosegel je mesečno podporo 1 Din od vsakega organiziranega člana, 10% popusta pri koncertnem davku. Enega zastopnika poverjeništvu v odboru zbora in enega zastopnika zbora pri poverjeništvu. Vršila sta se tudi dva izredna občna zbora, na katerih se je izkazalo članstvo kot celota, ki je ne morejo razbiti še tako močni sunki. Zbor je ostal in se je povzpел do lepe višine, ki je v čast in ponos slovenskemu učiteljstvu.

Iz blagajnikovega poročila posnemamo: Dohodki 58.419'60 Din. Izdatki 58.042'74 Din. Ostanke v blagajni 376'86 Din. Izdatki: Pre-nočišče 6869'85 Din. Potnina h koncertom 6851 Din. Note 2474'50 Din. Prostori za pevske tečaje: kurjava, čiščenje itd. 1475'20 Din. Okrožnice, oglasi, notice, kolki, razpošiljanje not 1441 Din. Obresti dolga 568 Din. Amortizacija dolga 2000 Din. Stroški za prireditve koncertov 36.363'24 Din. Stroški: 58.042'79 Din. Koncert v Trbovljah: Dohodki 4798 Din. Stroški 4309 Din. Ostanke 489 Din. Koncerta na Viču in v Št. Vidu: Dohodki v Št. Vidu 1518'50 Din. Dohodki na Viču 2510 Din. Skupni dohodki 4028'50 Din. Stroški 4457'80 Din. Izguba 429'30 Din. Koncert v Kranju: Dohodki 2958 Din. Izdatki 2092'50 Din. Ostanke 865'50 Din. Koncert v Zagrebu: Dohodki 14.700 Din. Izdatki 18.044'50 Din. Izguba 3343'50 Din. Koncert v Ljubljani: Dohodki 14.699'50 Din. Izdatki 12.578'31 Din. Ostanke 2121'19 Din.

Ako pregledamo v koliko smo se vzdržali sami in v koliko so nas podprli organizirani tovariši dobimo sledečo sliko: Učiteljstvo 13.967 Din. Zbor sam 44.452'60 Din. Skupni dohodki 58.419'60 Din.

Iz tega lahko uvidimo, da se je pevski zbor vzdržal sam v tem letu z 77% učiteljstva pa ga je podprlo s 23%.

Pomnožil se je tudi arhiv not, tako da predstavljajo že lepo zbirko in veliko vsoto.

Odbor je dobil absolutorij in je bil ponovno enoglasno izvoljen s predsednikom Bajukom na čelu.

Občni zbor sklene na predlog pevovodje Kumra, da prične študirati nov hrvaški program in da se bo začetkom velikih počitnic vršil 10-dnevni pevski tečaj v Ljubljani.

Predsednik se zahvali v svojem in odborov imenu članstvu za zaupanje, požrtvovalnost in disciplino. Naprosi jih, naj pripelejo v zbor dobrih pevcev in da vztrajajo vsi na začrtani poti. Z vzklikom »Na svidenje 14. aprila ob 10. uri v Glasbeni Matici« zaključijo občni zbor.

MODNI ATELIJE M.ŠARC

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4

Sprejema naročila cenj. gg. učiteljic po izjemno zmernih cenah. / Zadnje pariške novosti vedno na razpolago.

Sveže, najfinejše norveško ribje olje iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani se priporoča bledim, slabotnim osebam.

Naročila točno po povzetju.

Modne pletenine

Moderni kostumi in kompleti po meri iz kabsa volne.

MODNA TRGOVINA IN STROJNO PLETILSTVO - FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ul. 7.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

= **KONJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v sredo, dne 18. aprila ob 10. uri v Konjicah. Na dnevnem redu so vse obligatne točke. Poleg tega še: 1. Krožki, poročila. 2. Oddaljenost učenca in njegov napredek, poročila tov. predsednik. Pred zborovanjem odborova seja.

= **ORMOSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 21. aprila t. l. v ormoški osnovni šoli. Začetek ob 11. uri. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu: a) Kako smo ustanovili gospodarski svet; poročila tov. Venigerholz. b) Potovanje k mednarodnemu pedagoškemu kongresu v Locarno; poročila tov. O. Šijančeva. — Eno uro pred zborovanjem je pevska vaja v sokolski društveni sobi v Veseličevi gostilni.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA DOLNJELENDAVSKI SREZ** bo zborovalo v soboto, dne 21. aprila 1928 v Črenšovcih. Začetek točno ob 9. uri. Poleg običajnega sporeda bo učni nastop in »Ocene Jančičeve knjige — Risanje«, katero bo podal tovariš Kontler.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POGLITENSKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v soboto, dne 21. aprila t. l. z začetkom ob 10. uri v Gornji Radgoni po običajnem dnevnem redu. Predavanja: 1. Tov. nadzornik Karbaš: »Nekaj o našem delu v šoli«. 2. Tov. Tratar: »O mladinski književnosti«. Udeležba obvezna. — **Predsednik.**

= **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** zboruje v petek 20. aprila t. l. ob 10. uri na Gomilskem po običajnem dnevnem redu. Udeležba vseh članov stanovska dolžnost! — **B. Zdolšek**, predsednik.

Poročila:

+ **LJUBLJANSKO UČIT. DRUŠTVO** je zborovalo dne 10. marca t. l. Od 212 članov je bilo navzočih 121.

Samoizobrazba. Tov. Petrovec ločita v zanimivem in izčrpnem referatu A. Praprotnikovo literarno delovanje in njegovo dobo, ki nam zlasti jasno osvetljuje tedanji položaj učiteljstva. Žal, da je vsled kratkega pomanjkanja časa moral odpasti drugi del referata. Predavanje bi se moralo vršiti že na prejšnjem zborovanju, a je odpadlo, ker je bil ostali program zelo obširen in po mnenju nekaterih članov tako aktualen in izčrpen, da je moralo za takrat odpasti predavanje tov. Petrovca.

Situacijsko poročilo poda tov. predsednik. Prošnja za brezplačno stanovanje in kurivo učiteljstvu je bila s strani mestne občine negativno rešena. — Likvidacija »Edinstva« se bo končno javno izvršila na občnem zboru. — Vršila se je anketa upraviteljev ljubljanskih osnovnih šol, kjer se je razpravljalo o potrebi adaptacije in v obče ureditve šolskih prostorov. Sestavila se je tozadevna spomenica in poslala mestnemu šolskemu odboru. — Priporočila agitacijo za »Mladinsko Matico«.

Tov. Kobal poročila o učiteljskem konviktu; da bo akcija za konvikt uspešnejša, naj se društvo U. K. pretvori v zadrugo. Ker je za to treba sporazumnega pristanka vsega učiteljstva, predlaga, naj se vrši skupno zborovanje več učiteljskih društev. Predlog sprejet.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da razen 12 članov plačujejo članarino vsi redno.

O samoizobraževalnih krožkih poda tov. Polak kratek pregled z ozirom na število udeležencev ter snov razgovorov.

Reforma šole. Tov. Vode poročila o sestanku za delovno šolo v Mariboru. Poročilo je bilo priobčeno v »Učit. Tovariš«.

+ **LOGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 10. marca 1928 v Dolenjem Logatcu.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 96; število članstva 92; udeležencev 36.

Situacijsko poročilo: Predsednik tovariš Štravs otvoril zborovanje in pozdravi 2 novi člani. Tov. tajnik Šuštaršič prečita zapisnik zadnjega občnega zbora in došle dopise. Predlog pov. UJU za skupno zborovanje v Ljubljani se sprejme. Odobri se dogovor, ki je bil sklenjen med pov. UJU in »Edinstvom«. Tov. kontraktualce je pozval predsednik, da se prijavijo zadevnemu odseku pov. UJU. Odborov sklep, da prispevamo iz društvene blagajne mesečno po 100 Din kot podporo Mörderdorferjevi družini, je članstvo odobrilo. Priporočalo se je zbiranje naročnikov za »Mladinsko Matico«. Ob tej priliki je bila izražena želja po izpopolnitvi »Zvončaka«.

Samoizobrazba: Tov. Medvešek je podal informativno poročilo o samoizobraževalnem delu v našem okraju. Poročilo je o nujni potrebi samoizobraževalne akcije in omenil, da obstojata glede vsebine naše samoizobrazbe dve struji — sociološka in pedagoška. Borba med obema strujama se je v zadnjem času zanesla tudi v naše strokovno časopisje (»Potnik« št. 6.). Priporočila sistematično gojitev samoizobrazbe v sociološkem pravcu.

Število krožkov v okraju: 4. Krožek v Logatcu je imel 5 sestankov, v Cerknici 3, v Starem trgu 4 in v Zireh 1.

Logaški in žirovski krožek sta obravnavala izključno sociologijo, cerkniški in loški deloma sociologijo in deloma pedagogiko.

Šole Sv. Vid, Sv. Trojica in Sv. Duh se priključijo krožku na Rakitni. K našemu učiteljskemu društvu se pritegne šola Log-Zaplana.

Reforma šole: (Poročevalec tov. Dolgan). Omenja sestanek odseka delovne šole v Mariboru. Odsek se bavi z reformo pouka v smislu delovne šole in prilagoditvi pouka sedanjim razmeram. Daljša debata se je razvila o »šolskem listu«, ki naj bi v bodoče nadomestil sedanje šolske čitanke.

Izvenšolsko delo: Tov. Dolgan je podal statistiko o izvenšolskem delu v našem okraju. Priporočal je v svojem poročilu reformo izvenšolskega dela. Kritično se je dotaknil uspehov sedanjega izvenšolskega dela po trgih in malih mestih in želi, da bi se posvetilo izvenšolsko delo kmetiskemu ljudstvu. Priporočila ustanavljanje fantovskih in dekleških krožkov, kmetijskih in gospodinskih nadaljevalnih šol.

O kmetijski nadaljevalni šoli je obširneje poročal tov. Fr. Mercina, o dekleških krožkih pa tov. Danica Mercina. Pri debati o izvenšolskem delu se je ugotovilo, da niso vsi kraji enako primerni za ustanavljanje fantovskih in dekleških krožkov. Debate so se udeležili tov. Štravs, Mercina, Dolgan, Doljak, Ribičič, Medvešek, Dolenec, Urbančič in Šuštaršič.

Slučajnosti: Učiteljstvo je izrazilo željo po prireditvi poskusnega nastopa v smislu delovne šole v 1. razredu. Sklene se v ta namen naprositi tov. Pibrovca.

Na predlog tov. Ribičiča se poziva odsek za kontraktualce, da ponovno urgira prošnje za državljanstvo pri notranjem ministru v obliki objave javnega pisma v dnevnih časopisih.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KAMNISKI OKRAJ** je zborovalo dne 11. februarja v Kamniku.

1. Situacijsko poročilo. Tovariš predsednik prečita odlok glede zborovalnih dni. Tovariš Trpin poročila o skupščini v Skoplju in poda svoje vtise iz Hrvatske in Srbije. Omenja tudi učiteljske razmere v južni Srbiji.

2. Samoizobrazba. Tovariš Iglič poda na krščanskem svetovnem naziranju svoja razmotrivanja o Pahorjevem referatu.

3. Izvenšolsko delo. Gospa tovarišica Rupnikova poročila o izvenšolskem delu učiteljic. Zahteva samoizobrazbo, da bo delo učiteljic mogoče. Omenja ljud. vis. šole na Danskem in dekleške krožke pri nas. Sama vodi tak krožek. Vse tovarišice naj delujejo na dvigu splošnega kulturnega nivoja in podlage za nadaljnjo naobrazbo. Poda tudi snov, ki naj se obravnava in vire.

4. Slučajnosti. Za tov. Mörderdorferja prispeva društvo 500 Din. Sklene se osnovanje obrambnega sklada, vsak član prispeva letno 10 Din. Ta predlog se pošlje potom pov. UJU na vse sreze.

Tov. predsednik poročila o sklicanju 5 sreskih učiteljskih društev v Ljubljano. Odbor bo vprašal o čem se namerava razpravljati, potem bi se določilo, če se društvo udeležiti.

Tov. Mayer predlaga, naj posreduje UJU, da se v nadalje knjige ne bodo silile v nakup.

Tov. Arrigler predlaga, naj posreduje pov. UJU pri oblastnem odboru, da dobi vse učiteljstvo brezplačno zdravljenje in oskrbo v II. razredu bolnišnic, ki so prišle v last oblasti.

Tov. Trpin predlaga, naj se doseže od merodajnih činiteljev, da smejo zopet sreski šolski nadzorniki nameščati in premeščati začasne učne moči, ker se dogajajo slučajji, da na nekaterih šolah supirajo, medtem ko so na drugih učne moči na razpoloženju, ker traja rešitev pri ministrstvu več mesecev.

Šolska reforma. ? ?

+ **MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 18. februarja 1928 v Vuhredu.

Statistika: V okraju je 44 učiteljev; včlanjenih je 44 in trije upokojeni. Udeležencev 24 = 51%.

Situacijsko poročilo: Zedinjenje pov. UJU Ljubljana z učit. org. »Edinstvo« se vzame z zadovoljstvom na znanje.

Reforma šole: Tov. Jurančič je razpravljal o svojih uspehih v lepomislu, ki jih je dosegel z metodo »Kuhlmanna«. Pokazal je pismene izdelke. Proste diskusije so se udeležili domala vsi udeleženci, bodisi z zagovori ali ugovori.

O delovanju krožkov poročajo sklicatelji. Odi so si v tem, da so krožki sicer zborovali kakor je bilo ob ustanovitvi sklenjeno, a s prepričilo udeležbo in z nezadostnim zanimanjem za študij liberalizma. Da se krožke otme životarjenja, se sklene, da naj si pri prvem prihodnjem sestanku snov razprave določijo udeleženci sami, bodisi iz te ali one panoge znanstvenega ali gospodarskega sveta. Zanimanje posameznikov dajaj delu v krožkih smer in šele preko te faze naj se poskuša s sistematičnim študijem, n. pr. sociologije.

Volitve: Po poročilu funkcionarjev se je izvolil sledeči odbor: predsednik Oskar Hudales, upravitelj na Kapli; odborniki: Josip Golob, upravitelj v Vuzenici; Heda Hu-

dalesova, učiteljica na Kapli; Mirko Lešnik, upravitelj v Marenbergu; Drago Kogelnik, upravitelj v Breznu; Danica Altova, učiteljica v Vuhredu; Pavla Frasova, učiteljica v Marenbergu. Namestniki: Stane Hrovat, učitelj v Marenbergu; Leopoldina Jurančičeva, učiteljica na Remšniku; Grobinova, učiteljica v Vuhredu. Računska preglednica sta tovariša Ermenc in Cončeva.

O izvenšolskem delu članstva se ni razpravljalo.

Obrambni sklad. Osvoji se predlog tov. Goloba, da si društvo osnuje svoj obrambni sklad, s katerim prisrsko in pomoč preganjanim tovarišem, ki so v sili.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA DOLNJELENDAVSKI SREZ** je zborovalo v soboto 17. marca 1928 na meščanski šoli v Dolnji Lendavi.

Statistika. Od 71 včlanjenih tovarišev in tovarišic je bilo navzočih ? ?. Na novo so pristopili tov. Belovič Vilma, Cvetko Ivan, Horvat Izidor, Komel Jožica, Križ Tilka, Škerget Karel.

Situacijsko poročilo je podal tov. Peternel.

Po kratki utemeljitvi Aste Šinigoj je bil sprejet predlog, naj organizacija ukrene vse potrebno, da ne bo sprejeta uvedba celibata za učiteljice, katero predvideva novi načrt zakona o osnovnih šolah.

Istotako sta bila sprejeta predloga tov. Kontlerja o bolezenskih dopustih in učiteljskih stanovanjih.

Namesto blagajničarja, ki je bil zadržan, je podal blagajniško poročilo tov. Šinigoj. — Sledilo je čitanje dopisov, pri katerem skicirajo člani, da bodo dali v fond upokojenec 2 Din. Za tov. Mörderdorferja naj nabira vsak upravitelj pri domačem učiteljstvu.

Z odobravanjem je bila izražena zahvala tov. Peternelu za njegov globoko zamišljen referat o jugoslovanski psihi.

Samoizobraževalna krožka v Dol. Lendavi in v Črenšovcih se dobro razvijata.

Šolske reforme: Tov. Peternel je imel pred zborovanjem računski nastop, kjer je pokazal način koncentracije z drugimi predmeti.

Izvenšolsko delovanje. Referentinja prosi navzoče, naj ji pošljajo tozadevne poročila, da ji bo mogoče poročati.

Slučajnosti. Debatiralo se je o šolskih razmerah v Prekmurju z ozirom na dopis v »Učit. Tov.« in »Večerniku«.

Prihodnje zborovanje bo aprila meseca v Črenšovcih.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŠKO DOLINO** je zborovalo 10. marca 1928.

I. Situacijsko poročilo. Tajnik je prečital zapisnik zadnjega zborovanja. Število učiteljstva v okraju 55. Društvo šteje 55 članov. Zborovanja se je udeležilo 45 članov.

II. Samoizobrazba. (Poročal tov. Gačnik). Poročila, da je imel ped. krožek Prevalje 5 sestankov, ped. krožek Guštanj 4 sestanke, ped. krožek Mežica-Črno 3 sestanke. Krožki bodo formalno zadostili sklepu pokrajinske skupščine, ki predpisujejo 5 sestankov.

Pri naslednji debati, v katero so posezali tov. Kopriva, Kokolj, Močnik, Gačnik, Feinig in Doberšek, se je pojavilo glede usmerjanja dela v krožkih in društvu toliko različnih mnenj, da bo treba zadevo staviti v razjasnitev na dnevni red prihodnjega društvenega zborovanja v majniku. Do tega časa naj krožki in posamezni člani pripravijo svoje predloge, ki se bodo potem predložili (kot izkušnje) poverjenstvu.

III. Šolska reforma. (Poročal tov. Doberšek). Predavali so tovariši: Franc Kogelnik o »Delovni šoli«, Miloš Ledinek o »Zgodovinskem pouku na srednji stopnji v koncentraciji domoznanstva« ter Karel Doberšek, ki je podal nekaj misli in izkušenj pionirjev slovenskih učiteljev o delovni šoli in polemiziral z izvajanjem tov. Flereta v »Popotniku« glede samoizobraževalnega dela učiteljstva.

Nato se je vršila zelo burna debata o različnem pojmovanju delovne šole ter njenih dobrih in slabih uspehih z ozirom na časopisno polemiko »O slabih uspehih na srednjih šolah«.

IV. Izvenšolsko delo. (Tov. Alojzija Vreček). Statistika se izpopolnjuje.

V. Slučajnosti. Tovariš predsednik je razobesil tabele »Sadnega izbora« za Slove-nijo ter ga priporočal šolskim upraviteljem v nabavo.

Na predlog tovarišev Doberška in Koprive sta bili sprejeti dve resoluciji, ki se objavita posebej na primernem mestu.

Najugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi
tvrdka J. Rojina, Ljubljana

Pojdite v planine

in na smuk. Ne hodite pa brez pristnih Brajerjevih smuških čevljev ali pa brez pristnih Brajerjevih »gozdarjev«!
J. BRAJER, Ljubljana, Breg št. 1.

Nove knjige.

—k Jelica Belovičeva. Po vsej Jugoslaviji razkazujejo izložbe knjigotržcev obširno knjigo »Die Sitten der Südslawen«. Nemški napis je nemara vzrok, da se naša publika ne zanima za njo. Toda nemško besedilo je le lupina, ki oklepa zlato jedro izrednega jugoslovenskega rodoljuba; kajti spisala je to navidežno nemško knjigo odlična srbska folkloristinja Jelica Belovičeva, ki si je s svojimi mnogoštevilnimi znanstvenimi spisi že v predvojni dobi pridobila svetovni sloves. Zares čudno je, da jo slovenski literarni svet ne pozna in prav nič ne upošteva. Znanstvo no stvarno ter hkratu pesniško mično in nazorno razklada J. Belovičeva dolgo vrsto jugoslovenskih običajev, kakor: vrstice, uranaki, slavo, badnjak, varice, materice, teferič, berbe, hatmo, omaho, dodole, lazarice, velik den i. dr. Z dražestno iskrenostjo se poglablja v erotiko in materinstvo Jugoslovenke. Z mnogoštevilnimi fotografijami predločuje njeno svojevrsno lepoto tako umetniško, da se nam prikazuje zares očarljiva, kakor princesa Olga v skopljanski narodni noši, Srbkinja iz Vojvodine, deklica iz Ogulina, hercegovaška kafezlija, Bosanka v narodni noši in končno Štefica Vidačičeva v modnem kostumu. V Ameriki spisi Jelice Belovičeve tako zelo ugajajo, da je kongres leta 1914. sklenil, da se v Združenih državah vsako leto drugo nedeljo meseca maja morajo obhajati »materice« kot državni praznik. Odveč je pripomba, da so se minulo leto 1927. vse kulturne države udeležile tega praznovanja. Ako smo toliko ponosni na našo jugoslovensko mis Evropa, še bolj moramo biti ponosni na našo vevpljivo folkloristino Jelico Belovičeva. —eva.

—k Četrdeset godina književnog rada Jelice Belović-Bernardikovske. Pod tem naslovom je opisal vse dotedanje književno delovanje Jelice Belović, Dušan Jelčić, učitelj v St. Bečju. Brošura je izšla v tiskarni »Obod« v Sarajevu 1925.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

VSEH VRST SVILE

za letne obleke — za reklamo — že od Din 28 naprej. I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17.

PREMOG, DRVA, KOKS

D. Čebin, Wolfova 1-II. Tel. 27-56.

A. GASTRAUN

TRGOVINA DEŽNIKOV
LJUBLJANA
MEŠTERNOVA - UL. ŠT. 42.

Trgovina dežnikov
in solčnikov
se priporoča za obilen obisk.

Podpirajte Mladinsko Matico!

„Pri Tičku na Gričku“

vedno

izborne pišče, dobra kuhinja.

Na vrtu lep prostor za balincaje.

KROJAŠKI ATELJE
Fran Iglič
Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 28

Nova knjiga!

Zdravje mladine.

HIGIJENA DOMA IN V ŠOLI

Spisal dr. MAVRICIJ RUS, mestni fizik.

Z 18 podobami in 4 prilagami.

Cena 40 Din, s poštino 42 Din.

Neogibno potrebna knjiga za vsako šolo in vsako rodovino.

Naročila sprejema in izvršuje „Učiteljska knjigarna“ v Ljubljani.

Obnavljamo

našo akcijo cene prodaje, s katero smo imeli v zimski seziji najpopolnejši uspeh.

Nudimo Vam; 3 m modernega blaga za damske plašče s Ia podlogo po

bajno nizki ceni Din 396.—

in to na šestmesečne obroke.

Oblačilnica „ILIRIJA“, Ljubljana, Mestni trg št. 17, I. nadstropje. ☎ Telefon št. 2825.

*Učiteljskim društvom
se obeta lep, lahek in časten zaslužek
Po informacije pišite takoj
Učiteljski tiskarni v Ljubljani
Zadošča dopisnica*

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjal, perila i. t. d. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

Pomladanske plašče

moderne, v krasni izvršitvi najlepših modernih vzorcev boste najugodnejše kupili pri trdkci

Fran Lukič, Ljubljana, Stritarjeva ul.

A. NOVAK:

RISANJE

s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šol. let

Cena proti takojšnjemu plačilu

znižana na **250** dinarjev

Naročila na „Učiteljsko tiskarno“
v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6

Vaša obleka bode izgledala zopet kakor nova, ako jo pustite kemično čistiti v tovarni **JOS. REICH**

Tovarna: Poljanski nasip 4–6 Ljubljana.
Podružnica: Šelenburgova ulica 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.
Barvanje oblek v različnih barvah.

Največja izbira

moških, ženskih in otroških čevljev doma-
čega izdelka in inozemskih svetovnih tovarn
se dobijo v trgovini

ŽIBERT

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

P. n.

*Šolam in šolskim upraviteljem
vljudno priporočam*

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega
brezlesnega papirja. — Sprejemam tudi vsa
druga v knjigoveško stroko spadajoča dela.

ANTON JANEŽIČ
LJUBLJANA, FLORJANSKA 14.

KNJIGOVEZNICA IN INDUSTRIJA
ŠOLSKIH ZVEZKOV.

A. Škedelj, Ljubljana, Stari trg 11a

priporoča po najnižjih cenah:

šolske in pisarniške potrebščine, razglednice
Na drobno! in papir. Na debelo!

Orožje

Brovninge, pištole za strašenje psov, samokrese, puške, zaloga
lovskih in ribiških potrebščin ter umetelni ogenj.

F. K. Kaiser, puškar

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6.

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

Modni atelje Martin Pevec

Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Izvršuje obleke vseh vrst. — V zalogi vedno pristno angleško
blago za obleke in modne hlače. — Delo solidno, cene nizke.
Cenj. odjemalcem dovoljeno po dogovoru do 3 kratno odplačilo.

Najcenejše in najmodernejšše

damsko perilo vseh vrst iz trpežnega blaga in lepe izdelave po
konkurenčnih cenah si nabavite v spec. trgovini damskega perila

Amalije Zorčič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Pletilne stroje
vseh vrst na ročni in pletilni
pogon in strokovni pouk nudi

Fran Kos

Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Hotel TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

MR. BAHOVEC

PLANINKA

GA 7.

Kisline, jeter, žolča in žolčni ka-

men. 1 paket 20 Din. Priporoča:

LEKARNA MR. BAHOVEC,

Ljubljana, Kongresni trg.

Kri čistilni in
kri osvežujoči
zdravilni čaj

„Planinka“

zdravi slabo pre-

bavo, zaprtje te-

lesa, napihovanje,

slabo delovanje

čreves, izpušča-

je, obolenja mokra-

ne kisline, jeter, žolča in žolčni ka-

men. 1 paket 20 Din. Priporoča:

LEKARNA MR. BAHOVEC,

Ljubljana, Kongresni trg.

Priporoča se

RESTAVRACIJA

HOTEL

LLOYD

LJUBLJANA

★

Dobra domača hrana. Dobra
postrežba, štaj. in dolenjska
vina. — Sprejema abonente.

Za obilen obisk se priporoča
BUČAR FR. restavratel.

„KASHA“

letošnja moda

za

plašče

in kostume

A. & E. Skabernè

Ljubljana

Mestni trg št. 10

**Šolske zvezke, pisanke, spisovnice, risanke
vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča
Učiteljska tiskarna v Ljubljani**

**Prodaja jih v korist Učiteljskega doma v
Mariboru in Učitelj. konvikta v Ljubljani.**